

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

Ἐπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐήθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὕτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Με βάση το αρχαίο κείμενο να επιλέξετε από τις παρακάτω διατυπώσεις εκείνη με την οποία ολοκληρώνεται ορθά το νόημα (μονάδες 2), και στη συνέχεια να αιτιολογήσετε κάθε επιλογή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 2):

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Μαντίθεου

- 1) α. ὅλοι ὅσοι εἶχαν ζήσει ἐκτὸς Αθῆνας κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος ἀναγράφονταν στο σανίδιο με τὴν ιδιότητα τοῦ ἱπέα.
β. στο σανίδιο υπήρχαν παραλείψεις, καθὼς δεν εἶχαν ἀναγραφεί με ἀκρίβεια ὅλοι ὅσοι εἶχαν παραδεχτεί ὅτι ἦταν ἱπεῖς κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος.
- 2) α. ἦταν εὐκόλο να ἀλλοιώσει κανεὶς τὰ ονόματα που εἶχαν ἀναγραφεί στο σανίδιο.
β. ἦταν δύσκολο να ἀλλοιώσει κανεὶς τὰ ονόματα που εἶχαν ἀναγραφεί στο σανίδιο.

β. Να ἀπαντήσετε τὶς παρακάτω ἐρωτήσεις:

- 1) «ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν»: Σε ποια λέξη τοῦ ἀρχαίου κειμένου ἀναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ἀντωνυμία «τούτῳ»; (μονάδες 2)
- 2) «...ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν»: Σε ποίους ἀναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ἀντωνυμία «αὐτῶν»; (μονάδες 2)

- 3) «...*ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι*»: Σε τι αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «*ἐκείνοις*»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Περί τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας §§9-10

Στην Αθήνα το 383 π.Χ. ο Εὐάνδρος κρίνεται για τη θέση του επώνυμου άρχοντα της πόλης. Ο ομιλητής, κατήγορος του Εὐάνδρου, επιτίθεται εναντίον του, καταλογίζοντάς του συνεργασία με τους Τριάκοντα τυράννους και απόπειρα εξαπάτησης των βουλευτών.

Αυτά κυρίως να εξετάσετε· κι εκείνο να αναλογιστείτε, ότι δηλαδή αυτός που θέσπισε το νόμο για τη «δοκιμασία», τον θέσπισε κατεξοχήν για όσους άσκησαν εξουσία κατά τη διάρκεια της ολιγαρχίας, πιστεύοντας πως είναι παρανοϊκό αν εκείνοι, εξαιτίας των οποίων καταλύθηκε η δημοκρατία, θα κυβερνήσουν πάλι στην ίδια την πόλη και θα γίνουν κυρίαρχοι, στους νόμους και στην πόλη, την οποία διοικώντας λίγο νωρίτερα, τόσο αισχρά και βάνανυσα την έβλαψαν. Ώστε πρέπει να μην «πάρτε στα αψήφιστα» τη διαδικασία της «δοκιμασίας» κι ούτε να υποβαθμίσετε την υπόθεση θεωρώντας την ασήμαντη, αλλά να έχετε τα μάτια σας ορθάνοιχτα· γιατί, από τη σωστή άσκηση της εξουσίας από τον κάθε άρχοντα χωριστά σώζεται το πολίτευμα και η πόλη. Και αν εξεταζόταν τώρα για να εγκριθεί η εκλογή του ως βουλευτή ή διότι, ανήκοντας αυτός στους υπεείς, την εποχή των τριάντα τυράννων είχε συμπεριληφθεί και γραφτεί το όνομά του στις ξύλινες πινακίδες, θα τον αποκλείατε (από το αξίωμα) χωρίς την ανάγκη παράστασης κατηγορού. Τώρα, που αποδεικνύεται αναντίρρητα ότι όχι μόνο υπηρέτησε στην τάξη των υπέων και όχι μόνο ότι χρημάτισε βουλευτής, αλλά ότι ήταν υπονομευτής της δημοκρατίας, δεν θα κάνατε ανοησία, αν δείξετε ότι δεν έχετε την ίδια γνώμη γι' αυτόν;

Μτφρ. Γ. Α. Ράπτης

B4. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>εὖηθές ἐστιν</i>	α. είναι ηθικό β. είναι ανόητο

2. <i>οὐκ ἔνεισιν</i>	α. δεν περιλαμβάνονται β. δεν ενέχονται
3. <i>ἔνιοι τῶν ἀποδημούντων</i>	α. κάποιοι που είχαν πεθάνει β. κάποιοι που απουσίαζαν
4. <i>ἀναπράξετε</i>	α. να εισπράξετε πίσω β. να διαπράξετε
5. <i>αὐτοῖς ζημιοῦσθαι</i>	α. να τιμωρηθούν οι ίδιοι β. να ζημιώσουν αυτούς

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.4-55.5

(έκδ. του Η. Oppermann, Λειψία: Teubner, 1928, ανατ. 1968)

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Αριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Στο κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται στον τρόπο ανάδειξης και τη δοκιμασία των Εννέα αρχόντων.

Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται τοὺς μάρτυρας, ἐπερωτᾷ «τούτου βούλεται τις κατηγορεῖν;» κἂν μὲν ἦ τις κατήγορος, δούς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν, οὕτω δίδωσιν ἐν μὲν τῇ βουλῇ τὴν ἐπιχειροτονίαν, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ τὴν ψῆφον· ἐὰν δὲ μηδεὶς βούληται κατηγορεῖν, εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον· καὶ πρότερον μὲν εἷς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον, νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα ἂν τις πονηρὸς ὢν ἀπαλλάξη τοὺς κατηγοροὺς, ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι. Δοκιμασθέντες δὲ τοῦτον τὸν τρόπον, βαδίζουσι πρὸς τὸν λίθον ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ δαιτηταὶ ὁμόσαντες ἀποφαίνονται τὰς διαίτας, καὶ οἱ μάρτυρες ἐξόμνουνται τὰς μαρτυρίας· ἀναβάντες δ' ἐπὶ τοῦτον ὁμνύουσιν δικαίως ἄρξαι καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ δῶρα μὴ λήψεσθαι τῆς ἀρχῆς ἔνεκα, κἂν τι λάθωσι ἀνδριάντα ἀναθήσειν χρυσοῦν.

ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν: όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια (από τα θυσιασμένα ζώα)

ὁμόσαντες <ῥμνυμι: ορκίζομαι

ὁ δαιτητής: ο δικαστής

ή δίαιτα: η απόφαση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται ... τοῦτον ἀποδοκιμάσαι.»*

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να γράψετε τα υποκείμενα των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων του κειμένου: *βούλεται, βούληται, ἐνέβαλλε, ἀπαλλάξη, ἀποφαίνονται, ἐξόμνυνται.* (μονάδες 6)

β. *«καὶ πρότερον μὲν εἷς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον, νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα ἂν τις πονηρὸς ὦν ἀπαλλάξη τοὺς κατηγοροὺς, ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι»:* Στην παραπάνω ημιπερίοδο να διακρίνετε τις επιμέρους προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους. (μονάδες 4)

Μονάδες 10